

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

HOGESCHOOL ROTTERDAM BUSINESS SCHOOL

EXAMENKAMER COMMERCE

STUDIEJAAR 2020-2021

Instituut

HRBS Examenkamer Commerce

Naam voorzitter Examencommissie

Mevrouw mr. E(Eefje) van Herwijnen

Datum

18 januari 2022

Status

definitief

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
1	Concept - start	20211014
2	Concept – klaar voor feedback	20211123
3	Definitief	20220118

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	5
2.	Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examenkamer	7
2.1.	Faciliteiten van examenkamerleden en vergaderingen	7
2.2.	Samenstelling examenkamer	7
2.3.	Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst	8
2.4.	Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	8
2.5.	Trends en/of aandachtspunten	8
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	9
3.1.	Verrichte activiteiten door examenkamer om kwaliteit van toetsen te borgen	9
3.2.	Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen	10
3.3.	Oordeel examenkamer over borgende activiteiten toetscommissie	11
3.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging	12
3.5.	Trends en/of aandachtspunten	12
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	13
4.1.	Werkwijze en bevindingen examenkamer bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	13
4.2.	Onderbouwing oordeel per opleiding	14
4.3.	Externe validering	16
4.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging	16
4.5.	Trends en/of aandachtspunten	17
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen	18
5.1.	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	18
5.2.	Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	19
5.3.	Trends en/of aandachtspunten	19
6.	Vrijstellingenbeleid	20
6.1.	Aantal vrijstellingen	20
6.2.	Trends en/of aandachtspunten	20
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	21
7.1.	Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	21
7.2.	Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	21
7.3.	Trends en/of aandachtspunten	21
8.	Aanwijzing examinatoren	22
8.1.	Benoemingsprocedure en profielschetsen	22
8.2.	Benoeming 'externe' examinatoren	22
8.3.	Trends en/of aandachtspunten.	22
9.	Betrokkenheid bij accreditaties	24
9.1.	Aard van betrokkenheid	24

9.2. Effecten van betrokkenheid	24
10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	25
10.1. Aard van betrokkenheid	25
10.2. Effecten van betrokkenheid	25
11. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	26
11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	26
11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	26
12. Proces examens en diplomering	27
12.1. Proces examens en diplomering	27
12.2. Aantal verstrekte getuigschriften	27
12.3. Trends en/of aandachtspunten	28
13. Fraude en preventie	29
13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	29
13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten	29
13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	29
13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	30
13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	30
13.6. Trends en/of aandachtspunten	30
14. Toetsgerelateerde klachten	31
14.1. Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond	31
15. Hoorzittingen examenkamer	32
15.1. Aantal hoorzittingen	32
15.2. Trends en/of aandachtspunten	32
16. Aantal beroepszaken CBE	33
16.1. Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond	33
16.2. Trends en/of aandachtspunten	33
17. Overige aangelegenheden	34
18. Bijlagen	36
18.1. Mandaat aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus	36

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de examenkamer Commerce, onderdeel van de examencommissie HRBS.

Onder de examenkamer Commerce vallen tot en met het collegejaar 2020-2021 de volgende bacheloropleidingen:

Commerciële Economie (CE) voltijd en deeltijd, waarvan de community's (differentiaties)
Sportmarketing & –management (SMM) voltijd;
Global Marketing & Sales voltijd (GMS);
Creative, Marketing & Sales voltijd (CMS) en
Marketing of Social Business voltijd (MOS) ieder met een eigen examenprogramma deel uitmaken.
Ondernemen & Retailmanagement (ORM) voltijd;
bekend als de community Entrepreneurship (ENT).

Op 1 september 2019 ging officieel de Hogeschool Rotterdam Business School (HRBS) van start. Het Instituut voor Commercieel Management ging daar onder meer deel van uitmaken.

Na ampel overleg in de twee voorgaande studie jaren tussen directie en voorzitters examencommissies van de oorspronkelijk vier deelnemende Instituten (IFM, MAN, RBS en COM) is besloten dat er één examencommissie HRBS gevormd zou worden. Voor een werkbare (overgangs-) vorm is deze commissie in eerste instantie opgesplitst in drie examenkamers (Finance, Management en Commerce), aangezien het Instituut RBS pas in een later stadium bij de HRBS aan zal sluiten. Om moverende reden zijn aan het begin van dit verslagjaar de examenkamers Finance en Management samengevoegd. De bedoeling is dat de examenkamer Commerce met ingang van 1 september 2022 eveneens op zal gaan in de overkoepelende examencommissie HRBS

De twee examenkamers hebben vooralsnog hun 'eigen' werkwijze behouden.

Per 1 september 2022 zal de werkwijze binnen de examencommissie HRBS volledig geharmoniseerd zijn.

Kwaliteitsbewustzijn hogeschoolbreed is de sleutel om een PDCA-cyclus van kwaliteit en kwaliteitsborging efficiënt en effectief te kunnen inzetten. De borging van de kwaliteit en het niveau van ons onderwijs is het gevolg van een breed systeem van voorzieningen die daar op toe zien. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om te zorgen dat het systeem optimaal functioneert en te interveniëren als er signalen zijn dat het systeem hapert.

Dit kwaliteitsbewustzijn binnen een Instituut begint bij het management, dat via de docenten zorgt voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs waarbij afgesproken competenties/landelijke leeropbrengsten op gezette tijden op een verantwoorde, navolgbare wijze worden getoetst. De taak van de examencommissie om de kwaliteit te borgen betekent in feite een controle achteraf van kwaliteit waarvoor al is gewaakt.

De examenkamer Commerce heeft afgelopen studiejaar, wederom laten zien dat zij doortastend en goed kan functioneren.

De leden hebben stuk voor stuk aangetoond zelfstandig binnen hun community te kunnen handelen, zich onafhankelijk en positief kritisch op te kunnen stellen naar het onderwijsmanagement en goed gemotiveerde besluiten te kunnen nemen en deze op schrift te stellen.

Het vertrouwen in het "team" was groot en dat is ook dit jaar weer terecht gebleken!

Er is sprake van een team dat goed samenwerkt en "in balans" is voor wat betreft kennis en kunde.

Dit is het laatste jaarverslag van mijn hand als voorzitter van de Examenkamer Commerce. In januari 2021 heb ik het besluit genomen om m.i.v. het nieuwe studiejaar mijn werkzaamheden af te gaan bouwen richting pensioen. Met ingang van 1 september 2021 heb ik de voorzitterskamer dan ook met veel vertrouwen overgedragen aan de vicevoorzitter, Shaghayegh Nassiri.

Ik kijk terug op een periode van dertien jaar (!) waarin ik als voorzitter, samen met de leden, grote stappen in de professionalisering van alle taken die een examencommissie behoort uit te voeren, mocht zetten.

Naast mijn dank voor de constructieve, fijne samenwerking met directie, het onderwijsmanagement, de docenten en het ondersteunend personeel, wil ik "mijn examenkamerteam" Shaghayegh Nassiri, Wijantie Biseswar-Shankar, René Broos, Klaas van Bakel en Anita Plus heel hartelijk bedanken voor de zakelijke, maar vooral vriendschappelijke samenwerking in dit laatste jaar.

NB. De examencommissie HRBS, examenkamer Commerce, zal in dit jaarverslag, in tegenstelling tot vorig studiejaar, aangeduid worden als 'de examenkamer', tenzij uit de formulering blijkt dat de overkoepelende examencommissie (HRBS) bedoeld wordt.

Rotterdam, december 2021

Mevr. mr. E. van Herwijnen, voorzitter

2. Faciliteiten, samenstelling en werkwijze examenkamer

2.1. Faciliteiten van examenkamerleden en vergaderingen

In de taaktoedeling is 0,2 fte per examenkamerlid opgenomen, de vicevoorzitter heeft 0,4 fte en de voorzitter 0,8 fte. De vorig verslagjaar bestaande vacature is met ingang van 1 januari 2021 ingevuld. Bij volledige bezetting en inzet voor de beschikbare tijd, is het werk tot nu toe beheersbaar, zeker nu de leden zich op zo een krachtige wijze hebben ontwikkeld.

Voor de ondersteuning van de examenkamer hebben we in principe een ambtelijk secretaris met een taakomvang van 1 fte. De werkelijkheid is hier echter weerbarstig. Zie ook 2.2.

Er is in het verslagjaar elke twee weken op donderdagochtend vergaderd. Totaal waren er 22 vergaderingen met een gemiddelde duur van 4 uur. Daarnaast was er elke laatste donderdag van de maand een examenraadsvergadering (12 totaal) waarin studenten geslaagd verklaard werden. Alle onderwerpen, en ook de klachten en verzoeken werden in die tweewekelijkse vergadering plenair besproken. Hoorzittingen werden door twee leden (die niet werkzaam zijn bij de desbetreffende community) in afwisselende samenstelling op de donderdagmiddag ingepland.

Op de "vrije" donderdagochtend is eindniveau geborgd en/of zijn er hoorzittingen ingeroosterd (zie ook hoofdstuk 13)

Tijdens de eindevaluatie bleek wederom dat de leden deze vorm van vergaderen waarderen. Alle leden zijn op deze manier betrokken bij al de te verrichten (wettelijke) taken.

2.2. Samenstelling examenkamer

De examenkamer bestaat gedurende de verslagperiode uit:

- Eefje van Herwijnen, voorzitter sinds 1 september 2008 (lid sinds 1 september 2002);
- Shaghayegh Nassiri, vicevoorzitter sinds 1 januari 2019 (lid namens de community GMS sinds 1 januari 2018);
- Nynke Kiemel (lid namens de community SMM sinds 1 januari 2021);
- René Broos (lid namens de community's CMS en MOS sinds 1 september 2018);
- Wijantie Biseswar-Shankar (lid namens de community ENT sinds 1 januari 2019)
- Klaas van Brakel, extern lid (sinds 1 januari 2017).

Verder werd de examenkamer, voor de secretariële werkzaamheden, ondersteund door de ambtelijk secretaris (in opleiding) Anita Plus.

Zij heeft heel dit verslagjaar Karin Schoenmaker, die helaas wegens ziekte en persoonlijke omstandigheden afwezig was, vervangen. Anita verdient voor het waarnemen van de taak van de ambtelijk secretaris hier alle lof!

2.3. Overleg met directie inzake de faciliteiten en uitkomst

De examencommissie HRBS heeft ieder kwartaal overleg gevoerd met de instituutsdirecteur. De voorzitters van de examenkamers zijn bij dit overleg aanwezig, en ook de voorzitter van de examencommissie van de Rotterdam Business School (RBS), omdat dit instituut in de toekomst ook onderdeel zal worden van de HRBS. Alle zaken over facilitering, continuïteit en werkdruk zijn besproken en daar waar nodig heeft de instituutsdirecteur passende actie ondernomen.

In het afgelopen jaar zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken: de uitdagingen vanwege de voortdurende coronacrisis, de urenverantwoording van examen- en toetscommissies en de samenvoeging van de examenkamer Commerce met de examencommissie HRBS te realiseren vóór de start van het studiejaar 2022-2023 (instelling kwartiermakersteam).

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

De examenkamer is, net als voorgaande jaren, zeer content over de manier waarop haar onafhankelijkheid wordt gewaarborgd door het voltallige management. Onze gevraagde en ongevraagde adviezen worden op prijs gesteld. Er wordt open over allerlei zaken gecommuniceerd en dat geeft een grote mate van vertrouwen en waardering aan beide kanten.

2.5. Trends en/of aandachtspunten

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag is de examenkamer Commerce met haar laatste zelfstandige studiejaar gestart. Aan het begin van het verslagjaar is er een kwartiermakersteam opgericht om de transitie naar één examencommissie HRBS voor te bereiden. Eén van de examenkamerleden van Commerce heeft daarin zitting genomen.

Naar dat team zijn de aandachtspunten meegenomen, die hier vorig verslagjaar zijn genoemd zoals het grote aantal studenten (onder één examencommissie), de wettelijke vertegenwoordiging van de diverse opleidingen daarin en de wellicht te eenzijdige deskundigheid van de leden.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examenkamer om kwaliteit van toetsen te borgen

Bij de opleidingen Commerciële Economie en Ondernemerschap & Retailmanagement is één gezamenlijke toetscommissie ingesteld. Dit is al jaren het geval. De examencommissie maakt gebruik van haar bevoegdheid om haar borgende taak gedeeltelijk te mandateren aan deze toetscommissie (zie bijlage Hoofdstuk 18).

Er dient balans gevonden te worden tussen het **borgen** van toetskwaliteit en het **zorgen** voor een goede toetskwaliteit. Dit kan niet alleen op het niveau van de examenkamer plaatsvinden, maar ook aan de voorkant van de opleidingsorganisatie. De opleiding draagt zorg voor de samenhang tussen doelen, toetsing en leeractiviteiten (constructive alignment). Dit wordt zichtbaar in het studiemateriaal en de toetsmatrijzen.

Elke community heeft een eigen toetsplan waarin de eigen visie op toetsing, het toetsprogramma van de community en de mix van toetsvormen weergegeven worden. Ook wordt in een matrix aangegeven in welke programmaonderdelen welke beoogde leerresultaten aan bod komen.

Transparante en tijdige communicatie tussen het management van de community's en examenkamer/toetscommissie is essentieel. Bij "Commerce" zijn deze noodzakelijke korte lijnen al jaren zichtbaar. Dat werpt zijn vruchten af!

* De toets is *valide (meet wat je wil meten)*, als er in de toetsmatrijs een duidelijke vertaling is gemaakt van leerdoelen naar toetsbare criteria/onderwerpen, het KITASE-niveau en de weging wordt weergegeven in de toetsmatrijs en deze zaken overeenkomen met de toets.

* De toets is *betrouwbaar (bij herhaling hetzelfde resultaat)*, als er een duidelijk beoordelingsmodel/rubric/antwoordenblad met concrete beoordelingscriteria is toegepast en duidelijk kan worden gemotiveerd hoe een cijfer tot stand is gekomen. Daarnaast voldoet de spreiding van de vragen in de toets aan de aangegeven weging in de toetsmatrijs.

* De toets is *inzichtelijk*, als er een inzagemoment heeft plaatsgevonden waarbij de student feedback hebben ontvangen, afstemming heeft plaatsgevonden van de toets en er geen bijzonderheden waren bij het afnemen van de toets.

Voorts is er binnen elke community een zogenaamde preview-commissie. Zij controleren de toetsen vóór afname, waarbij vooral gekeken wordt naar toepassing van het 4-ogenprincipe, juiste invulling van het voorblad, taalgebruik, puntentelling, etc. Deze commissies zijn jaren geleden voor deze zorgtaak ingesteld door het onderwijsmanagement. Het ene jaar functioneert zo'n commissie beter dan het andere jaar. Dit heeft vooral te maken met tijd en beschikbaarheid. Het afgelopen verslagjaar functioneerden de previewcommissies bij sommige community's uitstekend (ENT), terwijl bij een andere dit nog wat te wensen overliet (GMS). Een goed functionerende previewcommissie helpt de toetscommissie bij de uitdagingen die de coronacrisis met zich meebracht. Als toetsen aan de voorkant op orde zijn, scheelt dat bij de borgingactiviteiten van de toetscommissie (aan de achterkant).

Tenslotte is de aanwijzing van de examinatoren ieder studiejaar een activiteit van de examencommissie waarmee de kwaliteit van toetsen geborgd wordt. Zie ook hoofdstuk 8.

De toetscommissie heeft in opdracht van de examenkamer ook in dit “volledig door corona beheerste” studiejaar de richtlijnen die opgenomen zijn in de notitie “*Toetsen bij Hogeschool Rotterdam Online*”, opgesteld door de Werkplaats Onderwijsleerttechnologie (WOLT, 28 maart 2020) gevolgd.

Op basis van dit document zijn toen een aantal afspraken met de cursushouders gemaakt:

- Iedere online kennistoets heeft vier of meer versies;
- Toetsen worden aangeboden onder tijdsdruk (rekening houdend met eventuele technische problemen bij de start);
- Geen vragen op kennisniveau (fraudebeperking)
- Duidelijke analyse na afname van de toets (ter vergelijking met dezelfde toets in vorig studiejaar).

Er is van het begin van de coronacrisis duidelijk hogeschoolbreed gecommuniceerd dat er geen gebruik zou worden gemaakt van “online proctoring” i.v.m. de privacygevoeligheid. Dit fenomeen is het volledige studiejaar niet toegepast. In juni 2020 is een pilot gestart met experimenten op zeer beperkte schaal. In het PVE-overleg van februari 2021 is door leden van de werkgroep medegedeeld dat het experiment nog liep en de uitkomsten daarvan te zijner tijd zullen worden gedeeld.

Vanaf de start van het studiejaar mocht er weer in een gecontroleerde omgeving (“op locatie”) getoetst worden. Hier werd binnen Commerce door de beide opleidingen voor de noodzakelijke kennistoetsen gebruik van gemaakt. Ook in de lockdown vanaf december 2020 mocht er, onder strikte coronamaatregelen, op locatie getoetst worden.

Om kwaliteit van de toetsing te waarborgen, is door de examenkamer en toetscommissie een proactieve houding aangehouden. Zij waren zich, o.m. in verband met het aantal opdrachten als toetsvorm, erg bewust van het belang van de criteria ‘validiteit’ en ‘betrouwbaarheid’. Bovendien werd er in zeer terughoudende mate coulering ingezet bij de toetsbeoordeling. Onder meer hierdoor bleef de waarde van het diploma behouden.

3.2. Reflectie verrichte activiteiten door toetscommissie om kwaliteit van toetsen te borgen

De toetscommissie maakt aan het begin van het studiejaar een toetsplan.

Voor het verslagjaar stonden 50 (vijftig) toetsen op de agenda om beoordeeld te worden. De te beoordelen toetsen zijn door de toetscommissie vastgesteld en vastgelegd in een toetskalender.

Op deze wijze is het voor een community aan het begin van het studiejaar helder welke toetsen er in een bepaalde periode opgevraagd worden door de toetscommissie. Bij het vaststellen van de te beoordelen toetsen wordt rekening gehouden met een spreiding over de community's, de leerjaren en de toetsvormen.

Het aantal toetsen per community is bepaald op basis van het aantal door de opleiding ter beschikking gestelde toetscommissieleden én de tijd die het vergt om een toets te beoordelen. In verband met de groei van de onderwijseenheden (aantal EC per toets) wordt het aantal te reviewen toetsen minder, maar niet minder intensief. Er is bij een aantal toetsen sprake van programmatische toetsing. Dit zijn door studenten ingeleverde portfolio's, waaruit opgemaakt moet kunnen worden dat

zij de bewijzen aangeleverd hebben voor de te behalen competenties/LLO's. Dit zijn vaak cursussen variërend van 8 tot 30 EC.

Mocht de examenkamer, vanwege een klacht, toetsen voorleggen aan de toetscommissie, dan krijgen deze toetsen voorrang en worden die toetsen toegevoegd aan de toetskalender. Afgelopen studiejaar was daar echter geen sprake van.

Het streven is om elke toets van een examenprogramma een keer per 4 jaar de revue te laten passeren. Dit is, mede gelet op de aan veranderingen onderhevige curricula, een enorme uitdaging. Het aantal te reviewen toetsen zal daartoe wellicht nog iets verhoogd moeten worden.

De planning & control 2020-2021 is in hoofdstuk 18 te vinden. Hierin is te zien hoe de gemandateerde taak bij de start van het studiejaar is vertaald naar een concrete activiteitenplanning voor de overlegstructuur examenkamer – toetscommissie en examenkamer - onderwijsmanagement. Alle overleggen zijn volgens de planning uitgevoerd.

De toetscommissie heeft, volgens de planning van taken (50 toetsen), ondanks de voortdurende COVID-19 situatie, deze planning kunnen uitvoeren (49 toetsen).

De gereviewde toetsen zijn, indien mogelijk, zo veel mogelijk door de toetscommissie in tweetallen beoordeeld (vierogenprincipe).

De bevindingen van deze beoordelingen worden genoteerd in het Formulier Feedback Toetscommissie. De feedbackformulieren van de beoordeelde toetsen zijn per opleiding gearhiveerd op CumLaude.

De onderwijsmanagers kunnen een overzicht van de beoordeelde toetsen inzien op CumLaude.

Bevindingen van de toetscommissie:

Overall kan de toetscommissie concluderen dat de kwaliteit van de toetsen wederom niet substantieel is veranderd ten opzichte van vorig studiejaar. De gereviewde toetsen zijn over het algemeen voldoende v.w.b. validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid.

3.3. Oordeel examenkamer over borgende activiteiten toetscommissie

De examenkamer heeft zich op basis van de geplande (online)gesprekken met de voorzitter en de kwartaalverslagen van de toetscommissie een oordeel gevormd over de, onder mandaat, uitgevoerde activiteiten van de toetscommissie. Zij is overall heel tevreden over de kwaliteit van de activiteiten, met name omdat ze dit studiejaar volgens de vooraf vastgestelde planning zijn uitgevoerd.

Over de kwaliteit van de toetsen van jaar 1, 2 en 3 van de beide opleidingen (vijf community's) geeft de examenkamer een **positief** oordeel. De toetsing is over het algemeen goed en op niveau verlopen. Het in dit verslagjaar weer kunnen toetsen in een gecontroleerde omgeving ("op locatie") heeft daar uiteraard aan bijgedragen.

Er was wel sprake van nog een beperkt aantal (online) toetsen, die waren omgezet van schriftelijk (in een gecontroleerde omgeving) naar bijvoorbeeld een opdracht (in een ongecontroleerde omgeving: thuis/online). Deze vorm van toetsing geeft studenten tijdens afdname de mogelijkheid om met elkaar te appen of anderszins te overleggen.

Ondanks het feit dat hier inzicht of een onderbouwde mening van een student gevraagd werd en dit zou moeten leiden tot "unieke" antwoorden, was daarvan soms geen sprake. Meer hierover in Hoofdstuk 13.

In jaar 3 en 4 (behoudens de minors) hebben de examenprogramma's van vier van de vijf community's grote cursuseenheden van 30 EC's, die worden getoetst door middel van een portfolio (een verzameling bewijzen) en een assessment met twee examinatoren (vierogenprincipe). De kwaliteit daarvan is en was (nu veelal online) steeds goed te borgen. De in- en externe assessoren (examinatoren) voldoen aan het competentieprofiel. Zij volgen elk jaar een speciale training en een aantal kalibratiesessies. De voorzitter heeft daarvan persoonlijk een aantal assessments bijgewoond. Studenten dienen tijdens het assessment antwoord te geven op relevante praktijkvragen binnen de context van een organisatie (bijvoorbeeld het stagebedrijf). De fraudegevoeligheid van deze toetsvorm is nagenoeg nihil.

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging

In de kwartaalrapporten heeft de toetscommissie voornamelijk aangegeven dat de opgevraagde toetsen tijdig en compleet werden aangeleverd en dat zij heeft kunnen concluderen dat het overgrote deel valide, betrouwbaar en inzichtelijk was.

Enkele toetsen werden voorzien van feedback op het gebied van betrouwbaarheid/inzichtelijkheid. Achteraf was gebleken dat er bij die toetsen sprake was geweest van een behoorlijk aantal (gemelde) fraudegevallen (i.c. plagiaat). De examenkamer constateerde ook zelf bij een aantal gevallen dat het de studenten niet voldoende duidelijk was gemaakt dat er niet samengewerkt mocht worden (wel met elkaar "sparren", maar niet samen de tekst maken!). De desbetreffende docenten zijn hiervan op de hoogte gesteld en hebben naar aanleiding van de opmerking de studiehandleiding verduidelijkt.

3.5. Trends en/of aandachtspunten

Vanwege de voortdurende Covid-19 situatie zijn de meeste alternatieve toetsen dit studiejaar gehandhaafd, wat thans wil zeggen dat die toetsvormen standaard zijn opgenomen in de OER. Die toetsen waren met goedkeuring van de examenkamer aangepast aan de omstandigheden, waarbij toen getracht is de kwaliteit te handhaven en daarbij de fraude- en privacygevoeligheid te minimaliseren.

Aandachtspunt blijft m.n. de fraudegevoeligheid van een aantal toets(vorm)en. Dat heeft niet altijd te maken met het "toetsen op afstand", maar wellicht ook met de variëteit in cases en/of het geven van tussentijdse feedback door de docent. Zie ook hoofdstuk 13.

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze en bevindingen examenkamer bij toetsen eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

De examenkamer Commerce borgt zelf het gerealiseerd eindniveau (steekproeven uit toetsen op eindniveau en afstudeerwerken). Dit is bewust niet gemandateerd aan de toetscommissie, omdat de examenkamer zicht wenst te behouden op de feitelijke kwaliteit van inrichting en uitvoering van het afstuderen en zichzelf een oordeel wil vormen over het gerealiseerde eindniveau.

De beoogde kwaliteit wordt op deze manier beter zichtbaar en geeft de voorzitter vertrouwen in het zetten van een handtekening op het getuigschrift.

De borgingsactiviteiten van de examenkamer zijn:

- het jaarlijks checken van de “competentiedekkingsmatrices” van de community’s,
- het aanwijzen van de examinatoren (zie hoofdstuk 8)
- het beoordelen van de afstudeerhandleidingen en eindwerken van beide opleidingen door minimaal twee examenkamerleden;
- het bijwonen van een aantal kalibreersessies door een lid van de examenkamer;
- het bijwonen van een aantal assessments op eindniveau door de voorzitter van de examenkamer en
- het toetsen of alle kandidaten bij diplomering voldaan hebben aan de eisen uit de verschillende examenprogramma’s (zowel voor de propedeuse als het eindexamen).

Dit laatste gebeurt door het checken van de groslijsten uit “Osiris” tijdens de maandelijkse examenraadsvergadering. Studenten hebben voorafgaand aan die vergadering hun diploma zelf via Osiris aangevraagd. Steekproefsgewijs wordt er via studentnummers gecheckt of aan alle criteria voldaan wordt, alvorens het judicium “geslaagd” (soms “cum laude”) af te geven. De “geslaagdenlijsten” worden vervolgens ondertekend door de voorzitter van de examenkamer en tenslotte naar het Studenten Service Center gestuurd ter verder verwerking (o.m. voor registratie bij DUO).

Voor wat betreft de borging door de examenkamer van het gerealiseerde eindniveau wordt dit verslagjaar geen onderzoek meer gedaan naar gerealiseerde leerresultaten van het **oude curriculum**. De oude curricula zijn vanaf 1 september 2020 (op enkele studievertragers van beide opleidingen na) uitgefaseerd.

Voor de laatstgenoemde kleine groep “afstudeervertragers” van de opleiding Commerciële Economie is een apart examenprogramma van één jaar ingericht om ze in gecomprimeerde tijd bij te spijkeren en alsnog de gelegenheid te geven hun diploma te halen. Alle andere studievertragers van het oude curriculum hebben definitief een keuze gemaakt (moeten maken) om over te stappen naar een community (wat concreet betekent dat zij in de hoofdfase opnieuw moesten starten) of zich uit te schrijven.

In het vorige jaarverslag zijn m.b.t. de borging van het eindniveau onderstaande aandachtspunten voor de examenkamer ter sprake gebracht:

1. een efficiëntere uitvoering van haar borgingstaak door er meer tijd aan te besteden. Dit vergt wellicht een verandering van werkwijze voor haar andere taken en/of een uitbreiding van het aantal examenkamerleden; Dit actiepunt hangt nauw samen met de ontwikkeling van de (brede) examencommissie HRBS.
2. het ontwerpen van een nieuw evaluatieformulier "borging portfolio's en assessments" vanwege de nieuwe vorm van afstuderen;
3. het onder de aandacht brengen bij het onderwijsmanagement van de Nederlandse taalvaardigheid van de studenten.

De punten 1 en 2 zijn in een van de vergaderingen ter sprake gebracht. Vanwege de transitie naar één examencommissie vanaf september 2022 is echter besloten om de laatste twee zelfstandige jaren de werkwijze borgingstaak/bestaande formulieren ongewijzigd te laten. Tijd hierin steken, voor zo'n relatief korte tijd, is niet efficiënt, aangezien deze zaken in het kwartiermakersteam HRBS aan de orde zullen komen. Ongetwijfeld volgt daaruit een goede afstemming over de borgingsactiviteiten en de daarbij te gebruiken instrumenten.

Punt 3 is onder de aandacht gebracht van het onderwijsmanagement en ook opgepakt!

4.2. Onderbouwing oordeel per opleiding

Opleiding CE-volttijd (community's GMS, SMM, CMS en MOS) en deeltijd (Rotterdam Career Academy)/ opleiding ORM (community ENT):

De opleidingen CE en ORM hebben in het kader destijds een nieuw, uitdagend afstudeertraject ontwikkeld dat dit studiejaar voor de derde keer is uitgevoerd. De opleiding ORM is in november 2020 gevisiteerd en heeft, evenals de opleiding CE vorig studiejaar, **positief oordeel** ontvangen op deze uitdagende, nieuwe manier van afstuderen! Zie ook hoofdstuk 9.

De vier Landelijke Leeropbrengsten (LLO's) staan bij de opleiding CE centraal en moeten aan het eind van jaar 4 (semester 8) worden aangetoond. Het landelijke document geeft veel ruimte, maar tegelijkertijd is het lastig omdat een strikte niveaubepaling ontbreekt. Uitgangspunt is de markt, dat is positief. Daarnaast geeft het nieuwe landelijke profiel meer ruimte om te profileren, wat bij de verschillende community's binnen CE, kansen biedt.

Op basis van het ZelCom-model (Bulthuis, 2013) is een beschrijving van het eindniveau ontwikkeld, aangezien veelgebruikte kwaliteitsniveaus in het beroepsonderwijs (Dublin Descriptoren, EQF en NLQF) terug te voeren zijn tot de twee overkoepelende dimensies: zelfstandigheid en complexiteit".

Bij de opleiding ORM is het totale afstudeerprogramma verdeeld over jaar 3 (semester 6) en jaar 4 (semester 8), waarin totaal 10 landelijke competenties moeten worden aangetoond.

Het afstuderen bevat twee passende toetsvormen, namelijk een portfolio en een assessment.

De beoordelingsformulieren van het afstuderen van beide opleidingen zijn door de examenkamer getoetst voordat ze in gebruik zijn genomen en inmiddels, na evaluatie, aangepast.

Borgingsactiviteiten examenkamer:

De (voorzitter van de) examenkamer heeft in het verslagjaar 6 (zes) eindassessments, verdeeld over alle community's CE en ORM-volttijd, als toehoorder bijgewoond ("waarneming ter plaatse") en zich daar op basis van haar deskundigheid en ervaring een oordeel over gevormd. Er zijn in het verslagjaar 12 (twaalf) volledige afstudeerdossiers (portfolio's en opgenomen eindassessments) uit deze voltijdopleidingen door de examenkamer zelf aan een borgingssessie onderworpen.

De opleiding ORM is op 5 en 6 november 2020 gevisiteerd door een commissie van AeQui. Zij heeft hier in februari 2021 een rapport over uitgebracht, waarin aangegeven wordt dat er door het panel 15 afstudeerportfolio's zijn bestudeerd. Op basis hiervan concludeert deze commissie dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten en het gewenste eindniveau realiseren.

Er is bij de community's intern na de afstudeerrondes geëvalueerd door diverse stakeholders, zoals

- afstudeerbegeleiders;
- intern beoordelaars;
- extern beoordelaars;
- coördinatoren;
- afstudeerders;
- alumni en
- bedrijfsbegeleiders.

Daarnaast is op last van het management een kwaliteitscheck uitgevoerd op alle ingevulde beoordelingsformulieren.

Bij de deeltijdopleiding Commerciële Economie, die deel uitmaakt van de Rotterdam Career Academy (RCA) is er in dit verslagjaar voor de tweede keer sprake van gerealiseerd eindniveau. De examenkamer FinMan heeft wederom de borgingstaak van de gehele Career Academy op zich genomen. Bij deze bedanken wij die examenkamerleden hartelijk voor deze waargenomen borgingsactiviteiten.

De RCA is in dit studiejaar eveneens gevisiteerd en heeft een **positief oordeel** ontvangen. De bevindingen, van zowel de borging van het eindniveau als de betrokkenheid bij de accreditatie, RCA zijn te lezen in haar jaarverslag.

Bevindingen examenkamer Commerce:

De uitkomst van de borgingsactiviteiten was tot tevredenheid van de examenkamer bij **alle** community's van beide opleidingen in orde. **Het eindniveau van de opleidingen Commerciële Economie en Ondernemerschap & Retailmanagement wordt beoordeeld als "positief"**.

Voor de opleiding ORM neemt de examenkamer hier graag ook het oordeel van het visitatiepanel AeQui over:

"Op basis van de bestudeerde portfolio's en de gevoerde gesprekken met studenten, alumni en werkveldvertegenwoordigers stelt de commissie vast dat afgestudeerden in staat zijn hun weg in het werkveld te vinden. Middels concrete voorbeelden hebben zij laten zien dat zij als ondernemer of ondernemende professional hun plek kunnen vinden. De opleiding levert met haar docenten, studenten en alumni een betekenisvolle bijdrage aan de regio.

*Deze overwegingen in ogenschouw nemend, concludeert de commissie dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**".*

De voorzitter heeft vol vertrouwen haar handtekening onder de einddiploma's gezet.

4.3. Externe validering

Opleiding CE-volgtijd (community's GMS, SMM, CMS en MOS) en opleiding ORM (community ENT):

Bij de community's GMS, CMS, MOS, SMM en ENT zijn er bij het afstuderen **externe** examinatoren om een beoordelende rol te vervullen. Zij worden door de examenkamer formeel aangewezen. Zie ook hoofdstuk 8.

Bij het beoordelen van het eindniveau zijn er daarom altijd "vreemde ogen" aanwezig.

Bij de opleiding ORM is één van die beoordelaars de afstudeerbegeleider.

Het visitatiepanel heeft de opleiding als ontwikkelpunt in overweging gegeven om gebruik te maken van twee onafhankelijke beoordelaars.

Normaal gesproken worden door alle CE-community's afstudeerwerken gekalibreerd met andere hogescholen (Utrecht, Amsterdam, Den Haag). Hiertoe is door het management in dit studiejaar geen opdracht gegeven. De examenkamer heeft dan ook geen resultaten hierover ontvangen.

Normaal gesproken worden door de opleiding ORM ook afstudeerwerken gekalibreerd met andere hogescholen (HAN, Hanzehogeschool en Saxion). Hiertoe is door het management in dit studiejaar ook bij deze opleiding geen opdracht gegeven.

De examenkamer kan met dit management besluit voor dit studiejaar leven, met name vanwege de accreditaties die onlangs bij beide opleidingen hebben plaatsgevonden. Zij begrijpt dat er dit studiejaar, vanwege de covid-19 situatie én de transitie-activiteiten in verband met de éénwording van de Business School (HRBS), andere prioriteiten zijn gesteld.

Door beide opleidingen is beloofd dat er volgend studiejaar weer extern gevalideerd gaat worden.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging

Opleiding ORM:

Met name het visitatiepanel heeft in haar rapport een aantal ontwikkelpunten aangegeven op het gebied van:

- Digitalisering;
- Culturele diversiteit;
- Vereenvoudiging van de tien landelijke competenties (welke zijn meer voor de ondernemerskant en welke meer voor de retailkant?).

De examenkamer sluit zich bij deze adviezen aan. De opleiding is hiermee aan de slag gegaan. Er zijn ontwikkelingen in gang gezet, maar nog geen zichtbare resultaten

Opleiding CE:

De curriculumcommissie CE heeft de examenkamer gedurende het verslagjaar twee maal "bijgepraat". Dit werd zeer op prijs gesteld. Mede n.a.v. dit gesprekken zijn aan de diverse onderwijsmanagers van de community's van CE (mede vanwege het goede resultaat van de accreditatie vorig studiejaar) wat algemene adviezen gegeven:

- Tussen de community's te blijven kalibreren om te voorkomen dat er (weer) teveel verschillen gaan optreden (m.n. in de Propedeusefase); van elkaar "leren"!
- Bij GMS/CMS/MOS: weer een goed functionerende previewcommissie in te stellen;
- Alert te blijven op fraudegevoeligheid van bepaalde opdrachten.

4.5. Trends en/of aandachtspunten

Gelet op het feit dat het aankomende studiejaar het laatste zal zijn van de zelfstandige examenkamer Commerce wordt er geanticipeerd op het aandachtspunt van de examenkamer FinMan:

- Uitvoering geven aan de blauwdruk die is geschreven door het kwartiermakersteam om verder vorm te geven aan een examencommissie voor de gehele HRBS.

5. Richtlijnen en aanwijzingen om uitslagen tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In het beroeps- en opleidingsprofiel is het curriculum van de opleidingen opgenomen met de daarbij behorende competentiedekkingsmatrix met niveauaanduiding. Er is op basis van het instituutsbreed vastgestelde toetsbeleid door elke community binnen Commerce een toetsplan opgesteld.

In Hoofdstuk 10 van de Hogeschoolgids (OER) zijn de curriculumjaarschema's weergegeven met de daarbij behorende toetsvormen. Vanwege de voortdrijving van de coronacrisis zijn meerdere toetsvormen definitief gewijzigd.

De cursushouders hebben de cursusbeschrijvingen met toetsbare leerdoelen opgesteld om een vastgestelde toetsmatrijs per toets te realiseren.

De cursusbeschrijving in Osiris bevat de volgende onderdelen: vakgebieden en leerlijnen, omschrijving en doel, competenties/LLO's, het aantal te behalen studiepunten, werkvormen, leerstof, beoordelingsrichtlijn, herkansingsmogelijkheid, studiebelasting en literatuur.

Binnen Commerce is afgesproken met de examinatoren dat:

- de resultaten vóór de inzageprocedure in Osiris worden ingevoerd en definitief gemaakt;
- cijferwijziging via de "cijferwijzigingsprocedure" in OsirisZaak;
- hergebruik van tentamenvragen en cases slechts sporadisch en doordacht is toegestaan;
- bij twijfel inzake potentiële fraude overlegd dient te worden met een lid van de examenkamer.

In verband met het voortduren van de coronacrisis bleven de in vorig verslagjaar gegeven nieuwe richtlijnen en adviezen van kracht:

- borging leerdoelen en eindniveau;
- fraudebeperking;
- bewaking privacyregels;
- organiseerbaarheid/technische uitvoerbaarheid; en
- voorkomen van studievertraging.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat de regels, richtlijnen, aanwijzingen en adviezen van de examenkamer binnen Commerce goed worden opgevolgd. Af en toe was het nodig om een examinator te wijzen op het bestaan ervan. Dit betrof dan meestal een nieuwe docent.

Meerdere examinatoren hebben verzocht om de cijferwijzigingsprocedure “op papier” (in plaats van digitaal via Osiris) te laten. Bijvoorbeeld bij een cesuurwijziging dient elk te wijzigen cijfer bij de desbetreffende student in Osiris aangevraagd te worden. Dat is zeer arbeidsintensief. De examenkamer begrijpt dit, maar heeft desondanks de richtlijn gehandhaafd. Het is zaak dat er vooraf en na afloop van een toets goed door examinatoren wordt overlegd over beoordeling en cesuur en dat resultaten secuur worden ingevoerd. Een lastige cijferwijzigingsprocedure werkt nauwkeurigheid in de hand.

De aandachtspunten van vorig verslagjaar, te weten

- ontwikkeling online onderwijs en – toetsing;
- (online) proctoring;
- privacyregels;
- blijvende onderlinge afstemming curricula community's opleiding CE zowel voor de propedeuse- als de hoofdfase.

zijn in goed overleg met het opleidingsmanagement opgepakt en gemonitord. Bij de eerste twee kwartaaloverleggen met de onderwijsmanagers, bleek dat het online onderwijs en de toetsing eigenlijk steeds beter werden. Docenten en studenten wendden eraan en waren redelijk tevreden. Aan het einde van het verslagjaar werd echter steeds duidelijker dat de docenten en studenten weer reikhalzend uitkeken naar fysiek onderwijs.

Online proctoring werd door het College van Bestuur niet toegestaan. Als examenkamer waren we daar, gelet op de uitdagingen die dat met zich mee zou brengen, content mee.

Voor wat betreft het laatste aandachtspunt is gebleken dat er tussen de drie onderwijsmanagers van de vier CE-community's (sinds de visitatie van 2019) veelvuldig overleg en afstemming plaatsvindt over de inhoud van de verschillende curricula. Af en toe worden ook onderwijseenheden geharmoniseerd. Dat is een zeer goede ontwikkeling. De CE-curriculumcommissie verdient hiervoor een pluim!

Verskil tussen de community's mag er zijn, maar alle studenten krijgen tenslotte een diploma Commerciële Economie.

5.3. Trends en/of aandachtspunten

Er zijn momenteel op dit gebied geen duidelijke trends en/of aandachtspunten. Die komen ongetwijfeld tevoorschijn als ook Commerce zich zal moeten gaan voegen naar de regels en richtlijnen van de examencommissie HRBS m.i.v. september 2022.

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantal vrijstellingen

In het verslagjaar zijn van de opleidingen CE en ORM slechts 15 (individuele) verzoeken tot vrijstelling van een specifieke cursus gehonoreerd.

Daarnaast worden Vwo'ers en een enkele zij-instromer vrijgesteld van de kenniscursussen en de stagecursus uit het propedeusejaar van beide opleidingen ter waarde van ongeveer 36 EC. De resterende drie projecten uit de propedeuse t.w.v. 24 EC moeten wel, naast het volledige tweede jaar, gevolgd worden. Deze bundel vrijstellingen is dit verslagjaar verleend aan 17 studenten van de opleiding CE en 14 van de opleiding ORM.

Zij stromen in in de zgn. versnelde route op grond van een Vwo-opleiding of een soortgelijke studie aan een universiteit of hogeschool.

De aanvullende gronden die hiervoor zijn opgenomen in Hoofdstuk 10 Hogeschoolgids, zijn:

- vwo-studenten staan conceptueel sterker in de geboden stof en praktijkopdrachten;
- vwo-studenten beschikken over interactieve cognitieve strategieën;
- vwo-studenten leren zelfstandiger en hebben een langere spanningsboog.

De meeste VWO-studenten slagen erin om de studie in 3 jaar met succes af te ronden.

Een curriculum, waar kenniscursussen een directe relatie hebben met projecten én waarin tevens de mogelijkheid wordt geboden om te compenseren, zorgt overigens voor een zeer beperkt aantal vrijstellingsverzoeken. Het deelnemen aan een tentamen over lesstof, die al beheerst wordt, is vaak aan te bevelen.

6.2. Trends en/of aandachtspunten

Aandachtspunt was vorig verslagjaar het verleende mandaat aan Bureau Studentzaken over de "categorale vrijstellingen" voor VWO-instromers. Dit was een onderwerp van discussie. Met name het woord "categoraal" leek niet op zijn plaats (dit woord is vervangen door "bundel": zie paragraaf 6.1).

Aanpassing van het mandaat was een overweging. Dit is in dit studiejaar echter niet aangepast. In overleg met bureau Studentzaken is besloten te wachten met nieuwe ontwikkelingen tot de Bureaus Studentzaken binnen de HRBS zijn samengevoegd. Dat lijkt een mooi tijdstip om deze zaak te heroverwegen. Die transitie is in dit studiejaar gerealiseerd. M.i.v. 1 september 2021 is er sprake van één Bureau Studentzaken HRBS.

De nieuwe procedures zijn besproken met de voorzitter van de (overkoepelende) examencommissie HRBS.

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

Alle leden hebben de professionaliseringscursus examencommissieleden al eerder gevolgd, behoudens het lid dat in januari 2021 is benoemd (afgevaardigde van de community SMM). Zij heeft m.i.v. 1 september 2021 de HR verlaten vanwege een functie bij de Haagse Hogeschool

In het afgelopen verslagjaar hebben, vanwege de Covid-19 situatie, geen fysieke in- of externe scholingsbijeenkomsten plaatsgevonden.

Er zijn door de leden wel een aantal online webinars gevolgd, die georganiseerd werden door HR-WOLT (Werkplaats OnderwijsLeerTechnologie). Dit is een laboratorium binnen HR voor het ontwikkelen en toepassen van nieuwe onderwijsvormen waarin ICT-toepassingen een grote meerwaarde bieden voor de kwaliteit van het onderwijs.

Onderwerpen: blended learning, onderwijs op afstand, pedagogiek en stressmanagement.

De Vereniging van Hogescholen heeft nog een webinar georganiseerd over “Borging gerealiseerd eindniveau”. Dit is door vrijwel alle examencommissies binnen de HR gevolgd.

Zodra de geüpdatete versie van de Handreiking Examencommissies 2021, Vereniging Hogescholen maart 2021, beschikbaar was, is deze onder de leden verspreid.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

Toetsdeskundigheid examenkamerleden:

E. van Herwijnen	- Professionaliseringscursus/ pedagogisch-didactisch diploma HRO
S. Nassiri	- BKO, start SKE in december 2019, nagenoeg afgerond
R. Broos	- BKO, start SKE z.s.m.
W Biseswar-Shankar	- lerarenopleiding (1e graad), SKE gevolgd, nagenoeg afgerond
N. Kiemel	- Master LVHO Engels, BKE afgerond 2017
K van Brakel	- BKO, BKE afgerond december 2019

7.3. Trends en/of aandachtspunten

We hadden van harte gehoopt dat er met ingang van dit studiejaar HRBS- en HR-breed weer de nodige fysieke professionaliserings- en toetsdeskundigheidstrainingen konden worden geïnitieerd door de overkoepelende examencommissie HRBS en/of het Platform Voorzitters Examencommissies HR. Dit was niet mogelijk vanwege Covid-19, maar er zijn door het Platform Voorzitters Examencommissies tijdens diverse overleggen (online) de nodige in- en externe gasten uitgenodigd voor het delen van kennis. Hierover meer in Hoofdstuk 17.

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

Dit verslagjaar zijn, evenals in vorige jaren, de examinatoren aangewezen volgens de HR-brede procedure. Dit houdt in dat het opleidingsmanagement van de diverse community's lijsten aanleveren met de namen van de docenten, die zij als examiner aangewezen zouden willen hebben. Deze lijsten worden door het examenkamerlid dat afgevaardigde is van de desbetreffende community naast de profielschets/criteria voor aanwijzing (HR-breed vastgesteld en binnen het Instituut geconcretiseerd naar de zogenaamde kruisjeslijst) gelegd. Voor examinatoren die toetsen op eindniveau zijn aanvullende criteria geformuleerd.

Voor de werving van nieuwe docenten zijn een relevante masteropleiding en/of recente ervaring in de beroepspraktijk belangrijke selectiecriteria.

Vervolgens worden de conceptlijsten examinatoren teruggekoppeld naar het opleidingsmanagement, aangezien er soms een paar "bespreekgevallen" zijn. Tenslotte wordt de definitieve lijst met aan te wijzen examinatoren in een vergadering van de examenkamer vastgesteld. De voorzitter van de examenkamer tekent de lijsten, waarna ze worden opgeslagen.

Er zijn geen examinarschappen ingetrokken in het afgelopen studiejaar.

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

Dit verslagjaar zijn, na evaluatie, met inachtneming van art.3 Reglement examenkamers en examinatoren (Hogeschoolgids HRBS 2020-2021) wederom externe examinatoren voor jaar 3 van de opleiding ORM en jaar 4 van de opleidingen ORM en CE (met uitzondering van de community SMM) ingezet. Zij zorgen met name voor de noodzakelijke binding met de arbeidsmarkt en waarborgen, samen met de interne examinatoren, het niveau van de eindwerken.

De externe examinatoren zijn schriftelijk door de examenkamer Commerce aangewezen als examiner eindniveau. Dit gebeurt op advies van interne examinatoren van de opleidingen, die op basis van een uitgebreid curriculum vitae een sollicitatiegesprek met deze externen hebben gevoerd. Deze personen hebben een functie in het bedrijfsleven, die past bij de opleidingen, en zijn allen in het bezit van een masteropleiding.

In samenspraak met de examenkamer en de HR-academie is er voor hen een trainingsprogramma opgesteld. Dit is ook een van de voorwaarden voor aanwijzing. Interne en externe examinatoren volgen dezelfde training, zodat zij hetzelfde kader meekrijgen voor het beoordelen en kalibreren.

Bij de trainingen is, o.m. op advies van de examenkamer, met name veel aandacht besteed aan het invullen van de beoordelingsformulieren. Dit behoeft een verbeteringslag om ervoor te zorgen dat het uiteindelijk behaalde resultaat beter navolgbaar is.

8.3. Trends en/of aandachtspunten.

Het voornemen om ook de interne examinatoren via een officiële, persoonlijke brief op de hoogte te stellen van hun benoeming is aan het begin van het studiejaar uitgevoerd.

De vraag of er in de aanwijzingsbrief ook sprake moet zijn van een bepaald deskundigheidsgebied waarbinnen een examiner mag functioneren is voorlopig ontkennend beantwoord. De trend is al een paar jaar dat examinatoren, afgezien van een specifiek deskundigheidsgebied, redelijk "allround"

ingezet moeten kunnen worden. Ervaring in het beroepenveld speelt daarbij een grote rol bij de projectmatige aanpak van de cursussen.

De kosten die verbonden zijn aan het werken met externe examinatoren en het hogere risico op snel verloop lijken voortzetting van deze werkwijze tot dusver nog steeds niet in de weg te staan.

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van betrokkenheid

De examenkamer is in het verslagjaar betrokken geweest bij de accreditatie (beperkte beoordeling) van de opleiding Ondernemerschap en Retail Management (ORM) op 5 en 6 november 2020.

De voorzitter van de examenkamer wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de diverse besprekingen vooraf (met onderwijsmanagers, docenten en onderwijskundigen), het 'tegenlezen van het Zelfreflectierapport (ZER), alsmede de zogenaamde "proefvisitatie".

Tijdens de visitatie heeft zij, samen met de voorzitter van de opleidingscommissie ORM en leden van de curriculumcommissie en interne medezeggenschapsraad, drie kwartier gesproken met het visitatiepanel.

Uiteindelijk heeft de opleiding ORM van het visitatiepanel van AeQui het totaaloordeel "**positief**" ontvangen!

In haar eindrapport "Bachelor Ondernemerschap en Retail Management Hogeschool Rotterdam, verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling", AeQui, januari 2021) staat o.m. over **standaard 3**

Toetsing:

*"De examencommissie geeft op adequate wijze vorm aan haar taak om de kwaliteit van toetsen te borgen en zich een eigenstandig oordeel te vormen over het eindniveau. De toetscommissie en de previewcommissie hebben daarin ook een belangrijke rol. Er worden kalibratiesessies belegd, alle toetsen worden vooraf bekeken en achteraf worden toetsen steekproefsgewijs bekeken. De commissie concludeert dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**".*

Over **standaard 4 Gerealiseerd eindniveau** staat o.m.:

*"Op basis van de bestudeerde documenten en de gevoerde gesprekken, stelt de commissie vast dat studenten en alumni daadwerkelijk in staat zijn hun positie als ondernemer of ondernemende professional in het werkveld te realiseren en daarmee bij te dragen aan de Rotterdamse regio. De commissie oordeelt dat de opleiding aan deze standaard **voldoet**".*

De opleiding voldoet aan alle standaarden (1,2,3 en 4). Het panel heeft haar waardering uitgesproken over de onderwijsvernieuwing die in gang is gezet met het creëren van de community Entrepreneurship, de daarbij behorende didactische uitgangspunten en de positieve en reflectieve houding van het team. Ook waardeert de commissie de keuze voor het portfolio als instrument in het aantonen van het eindniveau.

9.2. Effecten van betrokkenheid

De examenkamer Commerce heeft twee opleidingen onder haar hoede. De studentenpopulatie bedraagt tussen de 3.500 en 4.000.

Het contact met beide opleidingen is, ondanks dat de leden van de examenkamer hun onafhankelijke positie bewaken, al jaren bijzonder goed. Er wordt op gezette tijden over allerlei onderwerpen met het opleidingsmanagement van gedachten gewisseld, maar ook de contacten van de examenkamerleden met de docenten uit hun community zijn goed.

Deze samenwerking is of wordt ten tijde van een visitatie niet daadwerkelijk anders. Het vertrouwen in elkaar is er en betaalt zich dan ook uit in een wederom mooi resultaat.

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van betrokkenheid

De examenkamer Commerce is afgelopen verslagjaar niet betrokken geweest bij nieuwe routes, varianten of curricula. De nieuwe toetsvormen i.v.m. COVID-19 zijn in het vorige jaarverslag besproken en waren vanaf het begin van dit studiejaar opgenomen in de OER (Hogeschoolgids)

10.2. Effecten van betrokkenheid

n.v.t.

11. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

Aanvragen van individuele studenten voor het volgen van een minorprogramma KiesOpMaat worden ingediend via Osiris "mijn zaken" en door de examenkamer beoordeeld.

Opvallend was de enorme hoeveelheid studenten die, met het oog op het einde van de "coronacrisis" m.i.v. semester 7 (vanaf september 2021) hebben gekozen voor een minor bij een andere Hogeschool binnen Nederland, omdat het weer kan.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

Over het algemeen vindt een behoorlijk aantal studenten van Commerce de weg naar KiesOpMaat en zoeken een verbredende of verdiepende minor bij een andere Hogeschool. Er wordt slechts een enkele keer toestemming voor een gekozen minor geweigerd. Dit gebeurt met name wanneer de minor de major voor een groot deel overlapt. De meeste studenten kiezen er echter voor om hun studie met de minor te verbreden en wagen zich op een ander, maar wel gerelateerd, kennisgebied of kiezen (met name het afgelopen studiejaar) voor een minor waar zelfontplooiing centraal staat.

De minor buitenland was al aan het begin van het studiejaar geen optie vanwege COVID-19

12. Proces examens en diplomering

12.1. Proces examens en diplomering

Bij beide opleidingen zijn de beoogde leerresultaten wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd. Ook voldoen deze aan internationale eisen en zijn ze onderschreven door het beroepenveld. De opleiding heeft de leerresultaten gerelateerd aan de Dublin descriptoren. De opleiding heeft in een schema aangegeven hoe en waar de eindkwalificaties aan bod komen en c.q. gedekt worden in het curriculum. De opleiding heeft met behulp van het ZelCom model een eigen niveaubeschrijving voor het eindniveau ontwikkeld.

De examenkamer is hierdoor overtuigd dat het examen een logisch en samenhangend programma is wat leidt tot het getuigschrift, dat het bewijs vertegenwoordigt van de vereiste kennis, inzicht en vaardigheden.

Het toetsen of alle kandidaten bij diplomering voldaan hebben aan de eisen uit de verschillende examenprogramma's (zowel voor de propedeuse als het eindexamen) gebeurt door het checken van de groslijsten uit "Osiris" tijdens de maandelijkse examenraadsvergadering. Studenten hebben voorafgaand aan die vergadering hun diploma zelf via Osiris aangevraagd. Steekproefsgewijs wordt er via studentnummers gecheckt of aan alle criteria voldaan wordt, alvorens het judicium "geslaagd" (soms "cum laude") af te geven. De "geslaagdenlijsten" worden vervolgens ondertekent door de voorzitter van de examenkamer en tenslotte naar het Studenten Service Center gestuurd ter verdere verwerking (o.m. voor registratie bij DUO).

Eind oktober en eind juli van het studiejaar wordt door de voorzitter de tekst op de getuigschriften van de beide opleidingen gecontroleerd (o.m. naam opleiding, vermelding differentiatie, titulatuur, aantal EC's en accreditatiedatum).

12.2. Aantal verstrekte getuigschriften

Er zijn in het verslagjaar totaal voor beide opleidingen 722 (vorig verslagjaar: 593) getuigschriften propedeuse

en 567 (vorig verslagjaar: 573) getuigschriften bachelor uitgereikt.

Dit aantal verschilt v.w.b. de bachelors niet heel veel van dat in vorig verslagjaar, maar het aantal propedeuses is wel met 129 toegenomen!

De verklaring hiervoor is dat er vorig studiejaar binnen HR geen (uitgesteld) BSA is gegeven. Meer studenten hebben daardoor in hun tweede jaar van inschrijving hun propedeuse alsnog kunnen halen, terwijl dat voorheen niet mogelijk was (nominaal=normaal).

Een handjevol studenten van het cohort 2019 is nu (september 2021) nog steeds ingeschreven terwijl na twee jaar hun propedeuse nog niet is afgerond. Hopelijk leidt het besluit om -vanwege corona- geen gebruik te maken van een (uitgesteld) BSA hier niet uiteindelijk tot (notoire) studievertraging.

Aan het einde van dit verslagjaar is er sprake geweest van een uitgesteld BSA. Hierdoor zullen ook dan weer studenten de mogelijkheid hebben hun propedeuse in het tweede jaar van inschrijving te halen.

12.3. Trends en/of aandachtspunten

Een aandachtspunt is de propedeusefase (cohorten 2019 en 2020) van de beide opleidingen. In het examenprogramma is destijds bewust de mogelijkheid om bepaalde cursussen te compenseren (minimaal een 4) ingebouwd vanwege het feit dat de propedeuse na één studiejaar gehaald moest worden (nominaal = normaal).

Vanwege de pandemie is er de laatste twee jaar echter geen respectievelijk een uitgesteld BSA toegepast én is de mogelijkheid om te compenseren gehandhaafd. De vraag kan gesteld worden of het die studenten niet te gemakkelijk gemaakt is? In het vervolg van de studie zou dat zichtbaar kunnen worden.

Vanuit Den Haag speelt momenteel de vraag of het BSA moet blijven of afgeschaft moet worden. Als het aan de Tweede Kamer ligt, wordt het afgeschaft. Het kernplan is dat er wel een studieadvies wordt gegeven, maar niet meer bindend. Wat is wijsheid?

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Het aantal fraudegevallen is ten opzichte van vorig verslagjaar wederom behoorlijk gestegen (van 73 naar 126).

Hier speelt vooral de coronacrisis een rol. Met name de online toetsen, omgezet van schriftelijk (in een gecontroleerde omgeving) naar bijvoorbeeld een opdracht (in een ongecontroleerde omgeving: thuis online) geeft studenten de mogelijkheid om met elkaar te appen of anderszins te overleggen. Online proctoring was (en is) bij de HR niet toegestaan. Een fraudebestendige thuistoets maken was in het begin dan ook behoorlijk lastig. De fraudegevallen worden beschouwd als een “gecalculeerd risico” binnen deze uitzonderlijke situatie. Om het (bachelor-)niveau te handhaven, wordt er echter wel altijd tegen opgetreden en zijn er altijd consequenties in de vorm van het (altijd) ongeldig verklaren van het tentamen, een officiële berisping in jaar 1, uitsluiting van een (aantal) toets(en) in de hogere jaren tot uitsluiting van tentamens voor een periode van 6 maanden bij recidive.

Vorig verslagjaar liep het aantal tegen de zomervakantie al op. Ook in de loop van dit verslagjaar werden het er steeds meer. Studenten appen elkaar, gebruiken elkaars samenvattingen en overleggen tijdens een toets en concipiëren vervolgens antwoorden die tenslotte letterlijk (met alle taalfouten erbij) op elkaar lijken. Dit, ondanks het feit dat o.a. persoonlijke meningen (over bijvoorbeeld verschillende cases) werden gevraagd. Het leek erop dat de studenten genoeg hadden van de (corona-)situatie en het ze niet zoveel meer kon schelen. De meesten gaven toe ongeoorloofd samengewerkt te hebben. Zij kregen allemaal een officiële berisping en het tentamen werd ongeldig verklaard. Er zijn geen studenten in beroep bij het College van Beroep voor de Examens gegaan van deze besluiten.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

Van het aantal fraudegevallen, betreft het in nagenoeg alle gevallen het plegen (in meerdere of mindere mate) van plagiaat. Tijdgebrek en/of persoonlijke omstandigheden worden aangedragen als oorzaak, maar sommige studenten ontkennen ook maar een zin overgenomen te hebben van een medestudent of van een website. Het plagiaatprogramma SimCheck/Turnitin, in de plaats gekomen van Ephorus, geeft bronnen aan en in veel gevallen betreft het werk van medestudenten of websites. Als die (meestal door de docent) achterhaald kunnen worden - wat wel lastiger is geworden (waarschijnlijk) vanwege de AVG-richtlijnen – kan de zaak uitgezocht worden en is het bewijs onomstotelijk.

Gelukkig was het in dit verslagjaar, ondanks de Covid-19 situatie, weer mogelijk om (soms online) toetsen af te nemen op locatie, dus in een gecontroleerde omgeving.

13.3. Sancties en preventie maatregelen n.a.v. fraude door studenten

In Hoofdstuk 11 van de Hogeschoolgids staat summier een sanctiebeleid beschreven. Dit wordt door de examenkamer, indien mogelijk, gehanteerd. Bij een eerste geval van plagiaat in jaar 1 wordt (naast het ongeldig verklaren van de desbetreffende toets) alleen een “officiële berisping” gegeven en niet daarnaast nog uitsluiting van de eerste reguliere kans van (een) toets(en) t.w.v. ongeveer 4 EC's.

Alle rapporten, uitgewerkte opdrachten, verslagen, betogen en uiteraard de scripties worden geüpload in Cumlaude en gaan dan automatisch door het plagiaatprogramma SimCheck/Turnitin (opvolger van “Ephorus”). De capaciteit van deze plagiaatscanner is voor ons Instituut vooralsnog voldoende, maar

vergt wel een stuk meer speurwerk voor de docent, die de fraudemelding maakt. Waarschijnlijk vanwege AVG-richtlijnen dient er “dieper” in het programma gezocht te worden om het onomstotelijk bewijs te kunnen leveren.

Aan het begin van ieder studiejaar geven de leden van de examenkamer bij hun community een presentatie aan de docenten over onze taken en bevoegdheden. Een preventief verhaal over fraude (plagiat) is daar onderdeel van. De docenten wordt dringend geadviseerd om studenten tijdens communicatielessen en coachingsgesprekken daarover te informeren.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

De examenkamer heeft afgelopen verslagjaar geen fraude door examinatoren geconstateerd. Goede voorlichting aan de docenten bij de start van een nieuw studiejaar, met name voor de nieuwe docenten, is daarbij onontbeerlijk.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

N.v.t.

13.6. Trends en/of aandachtspunten

Goede voorlichting aan studenten (én docenten) over plagiaat, de plagiaatscanner (!) en de do's en don't's bij het doen van (praktijk-) onderzoek wordt, vanwege de mogelijkheden, steeds belangrijker. In het sanctiebeleid, met name uitsluiting van toetsen etc. dient rekening gehouden te worden met de grootte van de cursussen (tot 30 EC's per stuk) in relatie tot “een studeerbaar programma”.

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantal toetsgerelateerde klachten en aantal gegrond

Het aantal toetsgerelateerde klachten is wederom afgenomen (van 23 naar 11). Dit zijn de klachten die ingediend zijn via Osiris.

Klachten over bijvoorbeeld te korte tentamentijd of vragen in een tentamen over niet behandelde lesstof werden ongegrond verklaard, aangezien slechts één of twee studenten daarover een klacht hadden ingediend. Coronagerelateerde klachten (ziekte/quarantaine) werden verwezen naar de decaan/bureau studentzaken i.v.m. een (eventuele) extra toetskans aan het einde van het studiejaar. Een enkele klacht betrof het gedrag van een docent. Deze worden doorverwezen naar het bevoegde management.

De examenkamer heeft bij de beoordeling van de klachten gericht op het beoordelingsproces de opdracht (van het CBE) om in eerste instantie een schikkingspoging te bewerkstelligen. Dit komt meestal neer op een gesprek met de student waarbij de inzage- en beoordelingsprocedure nogmaals duidelijk worden uitgelegd.

In een enkel geval zag de examenkamer aanleiding om een zaak te schikken (inzageprocedure alsnog op de juiste wijze afronden) of toch een onafhankelijke derde examinerator aan te wijzen (beoordelingsprocedure ondoorzichtig). De meeste zaken worden daarna ingetrokken of studenten reageren niet meer. In een enkele zaak gaat de CBE-procedure verder. Zie ook Hoofdstuk 16.

14.2 Trends en/of aandachtspunten

Gelet op de jaarlijkse daling van het aantal klachten, lijkt het erop dat studenten tevreden zijn over de tentamens. Of deze trend eventueel (ook) Covid-19-gerelateerd is, kan pas geconcludeerd worden als de klachten in de komende jaren weer gaan toenemen.

15. Hoorzittingen examenkamer

15.1. Aantal hoorzittingen

Het aantal hoorzittingen is in dit verslagjaar behoorlijk gestegen (van 81 naar 136). Studenten worden bij fraude standaard gehoord en het aantal fraudezaken is, zoals hiervoor is besproken, behoorlijk toegenomen. Als de examenkamer een klacht met betrekking tot een toets door middel van een “voorgenomen besluit” ongegrond verklaard, dient de student (wettelijk bepaald) in de gelegenheid gesteld te worden gebruik te maken van een hoorzitting. De beslissing om te worden gehoord, mogen studenten via het digitale systeem zelf nemen. In de praktijk blijkt dat, als een voorgenomen besluit al goed is gemotiveerd, studenten afzien van de gelegenheid om gehoord te worden. Dit scheelt ook in het aantal hoorzittingen.

In sommige gevallen worden docenten bij klachten over beoordeling van een toets ook gehoord. Er worden dan met name vragen gesteld over de beoordelingsformulieren of verschillen tussen de cursusomschrijving in Osiris en de studiehandleiding.

Bij het indienen van een verzoek voor een extra toetskans of vrijstelling krijgen studenten vooraf (bij Osiris “mijn zaken”) veel informatie over de vereisten waaraan voldaan dient te worden. De meeste studenten, die dan al constateren dat ze niet voldoen aan een of meer vereisten zien vervolgens af van het indienen van het verzoek. Dit scheelt eveneens in het aantal verzoeken dat uiteindelijk wordt afgewezen en dus in het aantal hoorzittingen.

15.2. Trends en/of aandachtspunten

Er is sprake van weinig hoorzittingen bij toetsgerelateerde klachten van studenten. Het is niet onderzocht wat de oorzaak hiervan is. Het goed motiveren van de “voorgenomen” besluiten lijkt aannemelijk.

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantal beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegrond

Het aantal bezwaren tegen een beoordeling is dit verslagjaar behoorlijk toegenomen (van 7 naar 21). In de meeste gevallen betrof dit de beoordeling (van een herkansing) van de stage of het afstuderen. Beide cursussen bestaan uit 30 EC. Het niet behalen van zo'n cursus levert dan ook een half jaar studievertraging op. Studenten zijn óf onaangenaam verrast door de onvoldoende, óf ontevreden over de begeleiding (waarbij in een enkel geval sprake is geweest van het geven van valse hoop "de begeleider heeft gezegd dat ik op de goede weg ben"). Bovendien zijn ze soms in de veronderstelling dat het CBE het toegekende resultaat kan veranderen. Dat is echter niet het geval, aangezien de beroepsinstantie slechts onderzoeken of de beoordelingsprocedure correct is doorlopen en het resultaat goed tot stand is gekomen. Dit zal wellicht nog duidelijker aan studenten en examinatoren gecommuniceerd dienen te worden.

Slechts drie van het hierboven genoemde aantal studenten hebben vorig verslagjaar het beroep bij het CBE doorgezet. De examenkamer heeft daarin verweerschriften geschreven. Er is één beroepszaak gegrond en twee ongegrond verklaard. De ongegrondverklaringen betrof een bezwaar tegen het resultaat van een stage cq. het afstuderen. De gegrondverklaring betrof het beroep tegen een ongeldig verklaard hertentamen, aangezien de student zich daar niet voor had ingeschreven (terwijl dit wél verplicht is). De student was echter reeds toegelaten in het lokaal waar het tentamen werd afgenomen en was gelet op art.11. Hogeschoolgids daarom toch gerechtigd om het tentamen te maken. Het diende alsnog beoordeeld te worden.

Alle andere beroepszaken zijn "geschikt". Studenten waren na nog een goed gesprek met de examinatoren o.l.v. leden van de examenkamer overtuigd van het onvoldoende resultaat. In vier gevallen werd een derde onafhankelijke examinerator aangewezen. In één geval kreeg de student alsnog een voldoende resultaat en in één geval is de student helaas gestopt met zijn studie. In alle andere gevallen heeft de student de desbetreffende cursus opnieuw gedaan (stage of afstuderen).

16.2. Trends en/of aandachtspunten

Het aantal beroepszaken neemt nog steeds toe nu elk bezwaar tegen een resultaat bij het CBE ingediend moet worden. Het komt echter bijna nooit tot een mondelinge behandeling, maar blijft uiteindelijk bij de "schikking" uitgevoerd door de examenkamer, Aandachtspunt blijft om de docenten en studenten goed voor te lichten over deze procedure.

17. Overige aangelegenheden

Het Platform Voorzitters Examencommissies HR (PVE) is met ingang van 1 januari 2021 uitgegroeid tot een formeel platform met een eigenstandige positie.

Het besluit van het CvB luidt als volgt:

Het College van Bestuur, kennis genomen hebbende van

➤ *Het voorstel inzake de verhouding van het PVE met haar relevante stakeholders binnen Hogeschool Rotterdam;*

overwegende dat

➤ *de laatste jaren nog meer gebleken is dat het PVE steeds meer als een transparante, gezaghebbende en toegankelijke gesprekspartner wordt gezien alsook een standvastig en betrouwbaar platform om bepaalde thema's te behandelen en eventueel procedures te harmoniseren binnen de HR. Hierdoor wordt er op adequate wijze afstemming met andere belangrijke actoren zoals het CvB en directie bewerkstelligd;*

➤ *het delen van kennis, ervaringen, scholing, rapporten en relevante gespreksonderwerpen als zeer waardevol wordt ervaren. Het PVE wil dan ook deze veilige en informele sfeer behouden met tegelijkertijd een gezaghebbende formele positie binnen de hogeschool.*

➤ *het voorstel met deskundige personen is besproken om goed af te wegen wat een passende vorm en positie zou kunnen zijn voor het PVE binnen de governance structuur.*

➤ *uitgangspunten hierbij zijn dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissies niet aangetast mag worden en er sprake is van een transparante positie en kader van het PVE binnen de inrichting van de hogeschool. Op deze manier kan het PVE zelfstandig opereren, terwijl controle en toezicht in handen blijven van de examencommissies*

besluit

➤ *in de governance van de hogeschool het PVE te positioneren als een dochter van de gezamenlijke examencommissies.*

Het PVE-overleg vindt thans maandelijks plaats waarvan minimaal twee in aanwezigheid van de voorzitter van het CvB. Afwisselend is er een "thematische" bijeenkomst.

De voorzitter van de examenkamer Commerce heeft ook afgelopen studiejaar PVE weer voorgezeten.

Dit verslagjaar zijn er 11 (elf) bijeenkomsten geweest, waarvan twee in het bijzijn van de voorzitter van het CvB.

De eerste bijeenkomst van het PVE in dit studiejaar was de vorig studiejaar in het leven geroepen "benoemingsbijeenkomst leden examencommissies HR" op 31 augustus 2020. Vanwege de coronacrisis moest deze bijeenkomst online plaatsvinden. De voorzitter van het CvB was, vanwege werkzaamheden elders, afwezig. Volgend studiejaar hopen we deze bijeenkomst weer fysiek plaats te laten vinden.

Onderwerpen die binnen het PVE onder meer zijn besproken in dit verslagjaar:

- Onderzoeksrapport jaarverslagen examencommissies 2019-2020: dit onderzoeksrapport is voor het eerst in “eigen beheer” (met behulp van een externe deskundige) van het PVE opgesteld.

Wederom heeft het CvB besloten om de jaarverslagen 2019-2020 én het onderzoeksrapport te publiceren.

- Positie toetscommissies HR: zorg- en borgtaken;
- Project Vernieuwing Hogeschoolgids (Regels & Richtlijnen);
- Proces diplomeren;
- Art. 7:30 WHW route;
- Centre of International Affairs (CoIA) – inzake proces screening externe partners.

18. Bijlagen

18.1. Mandaat aan de toetscommissie(s) met bijgewerkte P&C-cyclus

EXAMENCOMMISSIE HRBS Examenkamer Commerce

Mandaat aan Toetscommissie HRBS **Commerce** studiejaar 2020-2021

Onderwerp

De Examenkamer Commerce, onderdeel van de Examencommissie van genoemd instituut (nader te noemen "examenkamer")

BESLUIT,

gezien de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WWH), en gelet op het bepaalde in artikel 4 lid 1 Reglement Examencommissies en Examinatoren, om:

mandaat te verlenen aan de toetscommissie van de opleidingen Commerciële Economie en Ondernemen & Retailmanagement, voor het borgen van de kwaliteit van tentamens.

Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij mag deze taak van artikel 7.12b lid 1a geheel of gedeeltelijk aan een toetscommissie mandateren. Het Reglement Examencommissies en Examinatoren (art. 4.1 onder g) voorziet in de mogelijkheid een toetscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken.

De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetscommissie aan op grond van gemandateerde taken.

Samenstelling Toetscommissie HRBS Commerce

Onderstaande leden vormen de toetscommissie:

René Broos (voorzitter, opleiding Commerciële Economie, community's CMS, MOS)

Frans van Gameren (lid, opleiding Commerciële Economie community SMM)

Rick Verhagen (lid, opleiding Commerciële Economie, community GMS)

Dian van Arkel (lid, opleiding Commerciële Economie, community's CMS, MOS)

Anjali Raghunath (lid, opleiding Ondernemerschap & Retailmanagement, community ENT)

Mike Hordijk (lid v.a. februari 2021, opleiding Commerciële Economie, community GMS)

Mandaat

De examenkamer Commerce besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetscommissie zoals bedoeld in artikel 4.1 onder g van het Reglement Examencommissies en Examinatoren.

De examenkamer mandateert de toetscommissie de volgende taken uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van tentamens. De toetscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige toetsvormen in hun onderzoek;
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Examenkamer over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid en/of inzichtelijkheid van tentamens verband houden;

Werkwijze

- o De examenkamer vraagt aan de toetscommissie om een planning waarin uiteengezet wordt hoe de komende vier jaar de kwaliteit van tentamens/cursussen gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examenkamer aan de toetscommissie een planning op voor het lopende cursusjaar. Het streven is om de toetsen van de opleidingen minimaal één keer per vier jaar te controleren.
- o In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
- o Deze planning zal door de examenkamer aan het begin van het cursusjaar besproken worden met de toetscommissie.
- o De toetscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten / een door haarzelf opgestelde checklist.
- o De toetscommissie plant ieder kwartaal een afstemmingsmoment met de examenkamer. Ten behoeve van deze afstemming stelt de toetscommissie een actueel overzicht op van de planning, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing.
- o De examenkamer blijft zelf verantwoordelijk voor bijsturing en zal de geboden informatie gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren over bijsturing (PDCA).
- o De examenkamer houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd.
- o In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, onderneemt de examenkamer actie richting het opleidingsmanagement en/of de instituutdirectie.
- o Na ieder overleg tussen de examenkamer en toetscommissie wordt hiervan een verslag overlegd en deze verslagen worden aan het einde van ieder studiejaar getotaliseerd in een jaarverslag.
- o De toetscommissie levert uiterlijk einde studiejaar dit jaarverslag bij de examenkamer in.

Dit besluit tot het mandaat toetscommissie voor het genoemd studiejaar wordt vastgesteld ter vergadering van de Examenkamer op 29 oktober 2020. Het mandaat wordt verstuurd naar

- Voorzitter Toetscommissie HRBS Commerce
- instituutsdirecteur,
- onderwijsmanagers.

Rotterdam, 29 oktober 2020

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and horizontal strokes, positioned above a horizontal line.

E.E. van Herwijnen

Voorzitter examenkamer Commerce, lid examencommissie HRBS

**JAARPLANNER (inclusief bijgewerkte P&C- cyclus)
EXAMENKAMER COMMERCE HRBS 2020-2021**

Augustus	September	Oktober
X zomervakantie	X vergadering EC 03-09 X vergadering EC 24-09 X examenraadsvergadering 24-09 X managementoverleg 27-09 X Aanwijzing examinatoren X Voorlichtingsronde opleidingen	X vergadering EC 1-10 X vergadering EC 15-10 X Herfstvakantie 19 – 23 oktober. X examenraads- + vergadering 29-10 X bilo Directie-EC HRBS 26-10 X Voorlichtingsronde opleidingen X Borging eindniveau ORM ☐ Jaarverslag 2020 - 2021
November	December	Januari
X vergadering 12-11 X examenraads- + vergadering 26-11 X Visitatie ORM 5 en 6-11 X Borgingsoverleg MT X Brieven int. examinatoren 19-11 X Kwartaaloverleg EC-TC 12-11 X Jaarverslag (start) 2019-2020 ☐ Borging eindniveau	X vergadering 10-12 X examenraadsvergadering 17-12 X bilo Directie-EC HRBS 7-12 X Jaarverslag (concept) 2019-2020 X Kerstvakantie 21-12-20 / 1-1-21 ☐ Borging eindniveau	X vergadering 7-01 X vergadering 14-01 X bilo Directie-EC HRBS 25-01 X examenraads- + vergadering 28-01 X Privacy-overleg D. Booms 21-01 X Borging eindniveau CE X Jaarverslag 2019-2020 ingeleverd
Februari	Maart	April
X vergadering 11-02 X examenraadsvergadering 19-02 X Kwartaaloverleg EC-TC 04-02 X Borgingsoverleg MT plannen X Borging eindniveau CE X Voorjaarsvakantie 22-26 feb.	X vergadering 04-03 X vergadering 18-03 X examenraads- + vergadering 25-03 X Verzoek borging externe validering X Borgingsoverleg MT 1,18,25-03 X Borging eindniveau	X vergadering 01-04 X vergadering 15-04 X examenraads- + vergadering 29-04 X bilo Directie-EC HRBS 26-04 X Kwartaaloverleg EC-TC X Brieven ext. examinatoren 29-04 ☐ Borging eindniveau
Mei	Juni	Juli
X vergadering 20-05 X examenraadsvergadering 27-05 X Evaluatie examenkamer X Borgingsoverleg MT plannen X Meivakantie 3-7 mei	X vergadering 03-06 (+ directie) X vergadering 17-06 X examenraadsvergadering 24-06 ☐ bilo Directie-EC HRBS 14-06 (ND) ☐ Borgingsoverleg MT (-> juli) ☐ Kwartaaloverleg EC-TC (-> juli) X Voordracht benoeming leden EC X Borging eindniveau ORM + CE	X vergadering 01-07 X vergadering 15-07 X examenraads- + vergadering 29-07 X Borgingsoverleg MT (juli) X Kwartaaloverleg EC-TC (juli) X bilo Directie-EC HRBS 19-07 X Richtlijnen diplomering (mandaten)

Augustus	Continues	Pending issues
<p>X examenraadsvergadering 31-08</p> <p>☐ mandaat uitreiking getuigschriften (-> september)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osiris Zaak verzoeken of klachten • Beleid • scholing • kalibratiesessies eindniveau • borgen mondeling/ assessments op eindniveau 	<ul style="list-style-type: none"> • Benoemingsbrieven examinatoren (INT + EXT.) • Professionalisering toetscommissie • Borging eindniveau • Advies hogeschoolgids algemeen deel • Bijhouden jaarplanner 2020-2021